

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

- Tid:** Onsdagen den 21 oktober 2020 kl. 9:00-11:45
- Plats:** Petterson-Berger, Umeå Folkets Hus
- Beslutande:** Peter Vigren (S), ordförande
Robert Axebro (C), 1:e vice ordförande
Mariam Salem (MP), 2:e vice ordförande
Tichaona Dumba Maphosa (S) tjänstgörande ersättare för
Beatrice Årebrand (S)
Lotta Wiechel (S) tjänstgörande ersättare för Karl Larsson (S)
Rebecka Jakobsson (S)
Madelene Nord (M)
Anders Alfredsson (M)
Mats Lundström (V)
Tobias Holmbom (V) tjänstgörande ersättare för Ulrika
Edman (V)
Thommy Bäckström (L) tjänstgörande ersättare för Alf Molin
(L)
- Övriga deltagare:** Se sidan tre
- Utses att justera:** Robert Axebro
- Sekreterare:** §§ 69–76
Annelie Holmlund
- Ordförande:**
Peter Vigren
- Justerare:**

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Sammanträdesdatum: 2020-10-21

Anslaget har satts upp:

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020-10-21

Anslaget tas ner:

Förvaringsplats:

Utbildningskontoret

Underskrift:

.....
Annelie Holmlund

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Julia Algotsson (C)

Talent Hofling (KD)

Tjänstemän

Ann-Christine Gradin

Nicklas Wallmark

Maria Runarsdotter

Åsa Bergström

Marcus Bystedt

Annelie Holmlund

Beslutsärenden

§ 69

Diarienummer: SK-2020/00498

Kristdemokraterna - Motion 27/2020 - Elevhälsa online

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Kristdemokraterna har inkommit med en motion där de föreslår att för- och grundskolnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att införa Elevhälsa online, se bilaga.

Beslutsunderlag

Skollagen reglerar att varje skolhuvudman ska ansvara för att elever har tillgång till elevhälsa. Det är alltså skolhuvudmannen och inte elevens hemkommun som ansvarar för tillgången till elevhälsa. Elevhälsan arbetar inom ramen för utbildningen och har ett uppdrag gentemot de elever som finns hos skolhuvudmannen. Målsättningen med arbetet är att eleven ska klara utbildningens mål.

Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande på både organisation-, grupp- och individnivå. Det behandlande uppdraget ligger hos hälso- och sjukvården.

Den psykiska ohälsan hos våra barn och unga ökar i hela landet. Skolans ansvar för att förhindra att utvecklingen fortsätter handlar till stor del om att anpassa skolans lärmiljö och ge stödinsatser så att alla elever klarar utbildningens mål. En viktig skyddsfaktor mot ohälsa är en fungerande skolgång. Det finns ett dubbelriktat samband mellan skolframgång och hälsa, för att uttrycka det enkelt, "mår man bra så lär man sig och lär man sig så mår man bra".

För att kunna vända trenden med ökande psykisk ohälsa behöver elevhälsan fokusera på sitt förebyggande och hälsofrämjande uppdrag. Skolan behöver också identifiera de elever som lider av psykisk ohälsa och hänvisa dessa vidare till hälso- och sjukvården. Det arbetet kan göras på många olika sätt exempelvis via möten med lärararbetslagen, mentor, via klassbesök, arbete i det lokala elevhälsoteamet eller via signaler från enskilda elever och/eller vårdnadshavare. Det kräver ett tvärprofessionellt strategiskt och systematiskt arbete tillsammans med alla kompetenser inom skolenheten.

För all skolpersonal gäller att man har en skyldighet att anmäla till ansvarig rektor om man befärdar att en elev inte uppnår kunskapskraven. Elevhälsans personal har kompetens att identifiera psykisk ohälsa och har uppdraget att bistå pedagogerna med information och kunskap om detta. I skollagen regleras att skolhuvudmannen ska se till att det finns en samlad elevhälsa med tillgång till skolkurator, skolläkare, skolsköterska och skolpsykolog samt personal med specialpedagogisk kompetens.

Eleverna i Umeå kommuns skolor kan idag kontakta "sitt" elevhälsoteam på olika sätt. Om personen inte finns på plats just då jag som elev söker upp hen kan eleven ringa, mejla eller lämna kontaktuppgifter via en brevlåda. Elevhälsopersonalen kontaktar då eleven snarast möjligt. Kontaktuppgifter finns tillgängliga både på skolan och via skolans hemsida.

Elevhälsan i Umeå kommuns skolor har även möjlighet till digitala möten med elev och vårdnadshavare om så önskas.

Skolan har även ett lagstadgat uppdrag att samverka med andra myndigheter däribland Regionen. Umeå kommuns skolor har idag en strukturerad samverkan via HLT samt via Ungdomshälsan. Vidare planerar Region Västerbotten för ett callcenter, *En väg in*, för alla barn och unga och deras familjer i Västerbotten som söker för psykisk ohälsa. Där får man råd och stöd och en bedömning av problematiken och vårdbehov. Finns behov av vård ska det ske på rätt nivå direkt utan hänvisningar och remisser. *En väg in* är en samverkan mellan första linjen och Bup som ska bemanna callcentret. För att verksamheten ska lyckas krävs samverkan mellan alla aktörer som arbetar med barn och unga. Planerad start av verksamheten är slutet av 2020 eller i början av 2021.

Utifrån det ovan beskrivna ser vi inte att det finns ett behov av att inrätta elevhälsa online.

Beredningsansvarig

Åza Hortell

Elevhälsochef

Yrkanden

Moderaterna och Centerpartiet för bifall till motionen.

Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsens förslag vilket innebär ett avslag till motionen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag till beslut, avslag till motionen, mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

§ 70

Diarienumr: SK-2020/00402

Kristdemokraterna - Motion 17/2020 - Inför Rinkebymodellen och SFI med baby**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att med nedanstående yttrande anse motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Kristdemokraterna yrkar i en motion till kommunfullmäktige att individ- och familjenämnden ska få i uppdrag att i samråd med regionen implementera Rinkebymodellen i områden där behov finns. Kristdemokraterna föreslår även att kommunfullmäktige beslutar att införa en obligatorisk SFI med baby under föräldraledigheten för nyanlända.

Detta yttrande är ett samyttrande med individ- och familjenämnden.

Rinkebymodellen

Alla förstagångsföräldrar vid Rinkeby BVC erbjuds ett utökat hembesöksprogram med sex hembesök som görs gemensamt av BVC-sjuksköterska och föräldrarådgivare från socialtjänsten när barnet är 0 - 15 månader. Hembesöken är planerade så att de passar in i barnhälsovårdsprogrammet i övrigt. Socialtjänstens föräldrarådgivare och BVC – sjuksköterskor har gemensamt utformat en manual för Hembesökens struktur och innehåll.

Hembesöken präglas av ett salutogent synsätt och avser att stärka föräldrarnas kunskaper om barn, förbättra samspelet mellan föräldrar och barn, öka föräldrarnas kontakter med andra samhällsinstanser och stärka föräldrarnas självkänsla och välbefinnande.

Utvärderingen av programmet gjordes i direkt anslutning till programmets genomförande och därför har endast de kortsiktiga effekterna kunnat studeras. Slutrapporten av det utökade hembesöksprogrammet visar bland

annat att föräldrarna blivit tryggare i sin föräldraroll de har fått mer kunskap om det svenska samhället och samhällets stöd för barn och föräldrar. Hembesöken har även ökat föräldrarnas tillit till hälso- och sjukvården.

SFI med baby

En rapport om verksamheten i Familjen hus i Eslöv visar att deltagande i SFI för föräldralediga kan leda till utökat ordförråd, bättre språkförståelse och underlättad kommunikation på svenska. Dokumentation av deltagarnas språkliga utveckling och att delge den dokumentationen till ordinarie SFI kan leda till att studietiden efter föräldraledigheten förkortas. Att SFI – lärare håller kurser i öppna förskolans lokaler kan bidra till att deltagarna väljer att även besöka öppna förskolans övriga verksamheter.

Gymnasie- och vuxenutbildningens och individ- och familjenämndens yttrande

Umeå kommun drev under 2019 ”projekt SFI för föräldralediga”. Till den utbildningen kom främst högutbildade kvinnor. Arbetsmarknad- och integrationsavdelningen har ansökt om bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden, vilket även har beviljats, för att driva projektet ”Salam familj”. Inom det projektet kommer föräldralediga bland annat att erbjudas att delta i SFI i öppna förskolans lokaler. Målgruppen är i första tredjelandsmedborgare som är lågutbildade eller analfabeter, men även personer med annan skolbakgrund är välkomna. Verksamheten kommer att startas upp under november 2020 och pågår fram till december 2022.

Motionens förslag att göra ovanstående erbjudandeverksamhet till en obligatorisk utbildning anser varken gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden eller individ- och familjenämnden vara lämpligt. Vuxna individer ska ha rätt att själva välja om de vill delta i en utbildning eller inte. Föräldraledighet innebär en rättighet att vara ledig tillsammans med sitt barn och därför kan inte kompletterande insatser-/aktiviteter vara obligatoriska.

Inom hälsocentralerna Ersboda, Mariehem och Ålidhem har en lokalanpassad variant av Rinkebymodellen diskuterats som en möjlig förebyggande insats. Planen är att utökade hembesök kommer att riktas till

förstagångsföräldrar som inte deltagit i föräldragrupper. Besöken kommer att ske inom ramen för ordinarie barnhälsovårdsprogram i samverkan med personal från socialtjänsten. Hälsocentralerna siktar in sig på att göra tre hembesök under barnets första tio månader. Ersboda familjecentral har ansökt om medel till detta arbete från de två miljoner kronor som avsatts till barns och ungas hälsa inom ramen för "Umeå växer tryggt och säkert".

Sammanfattningsvis bedömer Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att den verksamhet som planeras starta inom Ersboda, Ålidhem och Mariehem med utökade hembesök till förstagångsföräldrar som inte deltagit i föräldragrupp är ett bra komplement till projekt "Salam familj" och kan betraktas som lokalt anpassade verksamheter i jämförelse med Rinkebymodellen och SFI med baby.

Vad gäller SFI studier inom ramen för projekt "Salam familj" är det av stor vikt att studier är ett erbjudande till målgruppen och inte ett obligatorium.

Beredningsansvariga

Catarina Fahlström, enhetschef
Camilla Ulrika Nilsson, utredare

Yrkanden

Moderaterna för bifall till motionen.
Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen förslag.

Beslutsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag till beslut mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Till KS Diarium

§ 71

Diarienum: SK-2020/00450

**Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss -
Kommuners medverkan i den statliga
arbetsmarknadspolitiken - SOU 2020:41****Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå Kommunfullmäktige att lämna nedanstående remissvar avseende kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken – SOU 2020:41.

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade i november 2019 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera rättsliga förutsättningar kring kommunernas roll i den statliga arbetsmarknadspolitiken när Arbetsförmedlingen reformeras och fristående aktörer ska matcha och rusta arbetssökande för de lediga jobben (dir 2019:86).

Umeå kommun har getts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet och dess förslag.

Remissvar

Umeå kommun ställer sig positiv till utredningens förslag om *förtydliganden kring kommunernas befogenheter* och förutsättningar att agera inom arbetsmarknadspolitiken då det ger en bred möjlighet att agera men utifrån lokala förutsättningar såsom den politiska inriktningen, organisatoriska förutsättningar, den lokala arbetsmarknadens behov – vilket är förenligt med det kommunala självstyret och frivillighet. Utredningen visar att kommunerna redan idag har lagligt stöd för att agera inom arbetsmarknadspolitikens område, såväl inom området "rusta" som inom området "matcha" utan behov av ändring i lag. Utredningen ger dock förslag som förtydligar befogenheterna och att kommunen har flertalet *möjligheter att både agera marknadsaktör samt kunna skriva samarbetsavtal* med staten vilket Umeå kommun ser som positivt.

Kommunens befogenheter och målgrupp för insatser

Utredningens förslag ses som positiva då stora möjligheter i befogenheter och få begränsningar finns kring kommunernas möjligheter att agera på det arbetsmarknadspolitiska området redan idag men förslagen förtydligar och underlättar agerandet. Förslagen möjliggör likafullt frivillighet för kommunerna att medverka vilket är centralt och förenligt med det kommunala självstyret. Umeå kommun anser att förslaget att sammanföra regleringarna kring kommunens befogenheter underlättar samt att förtydligandet om att kommunen får anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen i konkurrens med andra leverantörer ses som positivt.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser positivt på utredningens beskrivning av vilka målgrupper kommunernas insatser kan rikta sig till (både för insatser som rustar och matchar). Utredningen uttrycker dock att genom kommunernas socialpolitiska ansvar och erfarenhet så är fokus på rustande insatser för de personer som står längre ifrån arbetsmarknaden. Detta går i linje med Umeå kommuns inriktning.

Utredningen berör att den diskuterat behovet om att förtydliga kommunens befogenheter rörande att kommunerna ska kunna bistå arbetsgivare att finna arbetskraft men utredningen har inte lämnat förslag om det. Umeå kommun anser att det vore fördelaktigt att utreda detta vidare då kompetensförsörjningsfrågan rör sig över flera och i skärningspunkterna mellan politikområden såsom t.ex. näringsliv, arbetsmarknad, utbildning. Näringslivet uttrycker att kompetensförsörjningsfrågan i allra högsta grad är en tillväxtfråga vilket gör att det finns starka kopplingar till arbetsmarknadsfrågorna. Umeå kommun ser det som önskvärt att fortsätta utreda och ev. förtydliga kommunernas befogenheter när det gäller att bistå arbetsgivares behov av att hitta arbetskraft.

En tydlighet rörande kommunernas befogenheter på det arbetsmarknadspolitiska området är viktigt för att ha mandat att aktivt

kunna genomföra insatser för arbetsökande som står långt ifrån arbetsmarknaden dvs. de grupper kommunen i samverkan med Försäkringskassan, Socialtjänst, Region Västerbotten och Arbetsförmedlingen idag jobbar för inom ramen för Samordningsförbundet Umeåregionen. Övergripande syftet är att minska försörjningsstöd och utanförskap, säkra tillgång till arbetskraft och öka skatteunderlaget. Förslagen gör det möjligt att samarbetsavtal med gemensamt syfte och mål kan slutas med Arbetsförmedlingen kring de områden av insatser och målgrupper som anses mest relevanta som inte täcks av annan leverantör och ingår inom ramen för kommunens befogenheter.

Former för kommunens deltagande i arbetsmarknadspolitiken

Umeå kommun har en tradition att formulera överenskommelser tillsammans med Arbetsförmedlingen utifrån t.ex. Samordningsförbundet Umeåregionen, Delegationen för unga och nyanlända till arbete och på integrationsområdet. Det finns en struktur för dialog och styrning av vilka och hur insatser genomförs mellan kommun och Arbetsförmedlingen liksom med andra involverade myndigheter. Formulering av överenskommelser och samarbetsavtal möjliggör att asymmetriska maktförhållanden och eventuella målkonflikter kan hanteras och parterna kan ges tydliga mandat att agera för att ge stöd till personer att nyttja 100% av sin arbetsförmåga. Lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser och Samordningsförbundens roll uttrycks vagt i utredningen. Umeå kommun anser att denna lagstiftning är något underutnyttjad på riksnivå då Umeå kommun kan se nyttan och har erfarenheter av denna typ av strukturell samverkan. Exempelvis för att samordna individinsatser men framförallt strukturer och koordinering för samverkan mellan parterna som gemensamt ska utföra arbetsmarknadsinsatser eller kompletterande parallella insatser.

Utifrån ovanstående ställer sig Umeå kommun sig positiva till förtydligandena som påvisar möjligheter om kommunens som aktör och part på det arbetsmarknadspolitiska området både som marknadsaktör och som part i samarbetsavtal. Umeå kommun anser dock att överenskommelser eller avtal med tydligt formulerade syfte och mål är det som i störst utsträckning bör användas utifrån de utmaningar som finns när kommunen agerar som marknadsaktör. Varianterna av möjligheterna för

samverkan ger i sin helhet en flexibilitet utifrån lokala förutsättningar och behov vilket ses som positivt samt att förtydligandena i förslagen kring hur detta kan hanteras underlättar. Umeå kommun ser förslag om möjlighet till ekonomisk ersättning för utförda kommunala arbetsmarknadspolitiska insatser som positivt men ser även en risk för att ersättningarna är kortsiktiga p.g.a. den stora rörligheten av satsningar inom det arbetsmarknadspolitiska området vilket försvårar planeringsförutsättningarna. Ekonomisk ersättning till kommunerna möjliggör en ökad likvärdighet mellan kommunerna att bidra på det arbetsmarknadspolitiska området då de lokala förutsättningarna mellan kommuner ser olika ut.

Utredningens förslag möjliggör att fler aktörer (offentliga och privata) deltar på det arbetsmarknadspolitiska området. Umeå kommun poängterar dock att det är centralt att Arbetsförmedlingen behöver ha ett koordineringsansvar för dessa.

Umeå kommun ser det som positivt att en statlig myndighet (IFAU som förslaget ger) får till uppgift att följa upp det kommunala insatserna för evidens och kvalitetssäkring men ser möjligtvis en utmaning rörande uppföljningen i de fall den inte tar hänsyn till potentiella målkonflikter och kommuners och Arbetsförmedlingens ibland olikhet i incitament att ge insatser på det arbetsmarknadspolitiska området. Kommuner har förutom ett minskande försörjningsstöd, att ta tillvara på 100% av varje persons förmåga incitament som rör ett levande näringsliv, en växande stad och ett förbättrat skatteunderlag. Olikheter i incitament kan påverka vad som anses vara ett gott resultat. Umeå kommun ser positivt på förslaget om att kommunerna ska ges möjlighet till råd och stöd kring de rättsliga aspekterna att medverka som leverantör på det arbetsmarknadspolitiska området.

Umeå kommun agerar i en kontext som en kommun av flera i en funktionell arbetsmarknadsregion – Umeåregionen. Den funktionella arbetsmarknadsregionen är det faktiska geografiska området där möjligheten att möta arbetsmarknadsbehoven ger dess förutsättningar. Umeå kommun ser positivt på att utredningen lyfter frågan om vissa undantag rörande den kommunala lokaliseringsprincipen vid tillfällen då

privat aktör ej kan leverera utifrån ovanstående beskrivning om funktionella arbetsmarknadsregioner. Det kan öka möjligheten till samverkan över kommungränserna.

Bilagor

Sammanfattning av utredningen

Beredningsansvariga

Emma Anderbom, Utvecklingsledare

Catarina Fahlström, Enhetschef

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

§ 72

Diarienum: SK-2020/00069

Delegationsbeslut och anmälningssärenden - Anmälningssärenden och delegationsbeslut - Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden år 2020

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningssärenden.

Ärendebeskrivning

Inför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde 2020-10-21 redovisas anmälda delegationsbeslut samt meddelanden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga – Sammanställning av delegationsbeslut, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick.

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Informationsärenden

§ 73

Diarienum: SK-2020/00063

Feriejobb sommaren 2020

Nicklas Wallmark presenterar statistik över feriejobben i Umeå Kommun sommaren 2020.

Fördelar och långsiktiga effekter för ungdomarna diskuteras liksom möjliga uppföljningsmodeller.

Nämnden efterfrågar framgent en mer djupgående redogörelse inför kommande feriejobbsperiod.

Nicklas Wallmark tar tillsammans med Helén Andersson fram förslag till frågor att ställa som uppföljning till genomförda feriearbetare.

§ 74

Klicka eller tryck här för att ange text.

Personalplanering, återrapport utfall

Åsa Bergström presenterar status för personalplaneringsprocessen, bemanningsläget och pågående översyn.

§ 75

Kommunrevisionen, KPMG: Förstudie - Ungdomar utanför arbetsmarknaden

Informationsunderlag är på förhand utsänt till nämndsledamöter via möteskallelsen och presenteras vid sammanträdet översiktligt av ordföranden.

§ 76

Diarienum: SK-2020/00063

Utbildningsdirektören informerar**Covid-19**

Beslut är nu fattat att åter öppna upp gymnasieskolorna för ordinarie undervisning i skolans lokaler från och med vecka 45. I samråd med bland andra måltidsservice, lokalvård, kollektivtrafik samt smittskyddsläkare Stephan Stenmark är åtgärder vidtagna för att möjliggöra detta. Till exempel är s k Coronavärddar anställda för att under skoltid påminna eleverna om att följa givna restriktioner.

Andelen bekräftat smittade bland kommunens personal och elever är få.

Rekommendationer avseende familjeisolering innebär att i det fall det finns en person i hushållet som är bekräftat smittad, ska övriga familjemedlemmar isoleras i minst sju dagar. Dock är förskolebarn, grundskoleelever samt elever inom gymnasiesärskola undantagna dessa rekommendationer.

Ekonomi och budget

Ekonomirapport efter september 2020.

Information inför kommunfullmäktiges beslut om budget och investeringar måndag den 26 oktober.

Gymnasievalet

Inför årets gymnasieval kommer programutbudet att utökas med Dragonskolans idrottsutbildning.

Övriga frågor

Robert Axebro lyfter frågan om digitala möten och sårbarheten med att endast tjänstgörande ledamöter deltar fysiskt.

Mariam Salem efterfrågar mer information gällande tidigare nyanländas bostadssituation.